

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Astruitur necessitas tam exercitii quàm specificationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

quentiam. Ad secundum quoque similiter disting. antecedens : voluntas est nobilior secundum quid & quatenus in genere causæ efficiens alias potentias applicans concedo : specialiter nego. Nam ut voluntas secundum suam libertatem, subordinetur intellectui tanquam dirigenti & radicaliter libero, iste tanquam superior & director voluntatis specialiter est nobilior. Ad tertium disting. maj. quod ordinatur ad aliud cum medium intrinsecum ad finem, est minus nobile, concedo, cum essentia ad proportionem nego. Sed visio ordinatur ad amorem ut essentia ad proportionem concedo : ut medium ad finem, nego minorem & consequentiam. Ad quartum respondeo. Ista denotationes Seraphini & Cherubini tribui non ab amore & cognitione patris, sed ab amore & cognitione viæ ; ubi verum est quod amor sit perfectior, quam obsecra cognitio viæ. Ad quintum. Nego minorem. Nam homo specialiter desiderat, & DEUS ab ipso petit desiderari vitam æternam, non physicè secundum suam essentialem & primariam rationem, sed ut est in se, & secundum suam adequatam integritatem, & ut sic primario rationem, secundario includit charitatem.

§. VI.

Corollaria.

Colliges ex dictis primò. Quod si homo non fuisset elevatus in finem supernaturalem, ipso formalis beatitudo naturalis consisteret in solâ contemplatione DEI quâ auctoris naturæ. Ratio est : quia beatitudo formalis est

actualis consecutio finis ultimi, ex quâ aliæ operationes naturæ rationalis perfectivæ dimanant ; sed consecutio DEI ut ultimi finis in statu naturæ non elevatæ in finem supernaturalem alia non esset, quàm perfectissima cognitio & contemplatio DEI seu primi intelligibilis & Authoris naturæ, ex quâ consequeretur connaturaliter amor ipsius : ergo beatitudo naturalis consistit in naturali & purissimâ contemplatione Deitatis. Minor ex dictis constat, quia primum intelligibile non alio actu consequimur, quàm quo illud facimus nobis intelligibiliter præsens ; sed hoc non aliter fit, quàm per actum intellectus. Ergo.

Colligas secundò. Beatitudinem hujus viæ apud Matth. c. 5. octo gradibus distinctam, esse beatitudinem in spe, ut habet S. Doctor. 1. 2. q. 69. a. 1. & magis in sensu causali, per modum causæ & meritû, quàm in sensu formali. Præter quam tamen beatitudinem datur in hac vitâ quædam participatio & inchoatio futuræ beatitudinis, quasi formalis, & hæc consistit in actu divinæ contemplationis, ut habet idem S. D. in 2. 2. q. 8. a. 4. quo intellectus prævio charitatis impulsu raptus & per donum sapientiæ elevatus intendit in imaginem divinæ bonitatis (non intuitam sed abstractam) quatenus super omnia appetiabilis. Quæ altissima contemplatio perfectorum propria, & nobilissima unio animæ cum DEO, quæ haberi potest in hac vitâ, est quidam prægustus æternæ gloriæ, possessio divinitatis, & ut inquit cit. S. D. quædam inchoatio beatitudinis, quæ hic incipit, ut in futuro continetur.

DISPUTATIO IV.

DE

Proprietatibus beatitudinis.

Consideratâ beatitudinis essentiâ, nunc illius consecutanea & parerga inspicimus. Ea sunt vel necessariò connexa, vel in ornatum adjuncta. Primi generis sunt necessitas & inamissibilitas. Secundi generis sunt dotes animæ & corporis, ac demum aureolæ. Nunc de singulis singillatim.

ARTICULUS I.

Quâ necessitate Beati DEUM ament ?

SUMMARI A.

1. Status quæstionis de necessitate exercitii.

2. Defenditur necessitas exercitii.

3. Expenditur Locus Doct. Angelici.

4. Non potest Beato imponi præceptum descendendi ab amore beatifico.

5. Necessitas non variat speciem actus.

6. Quandoam diversitas applicationis inducat diversitatem objecti ?

7. Quomodo actus amoris in Christo fuerit liber ?

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

8. Necessitas reperitur tam in amore concupiscentiæ, quam benevolentie.

§. I.

Assumitur necessitas tam exercitii, quàm specificationis.

Consequitur clarâ DEI visionem amor suavissimus. Sicut enim DEUS in illa beatitudine (teste D. Augustino l. ult. de civit. cap. ult.) sine fine videbitur, ita sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur.

D 2

In

In sacula saculorum laudabunt te. Inquit Psalmista Ps. 83. Sed an etiam necessariò? Duplex in nostrâ voluntatis actibus necessitas distinguitur: una, quæ vocatur specificationis; quando voluntas potest quidem actum circa tale objectum suspendere; posito tamen, quòd in actum prodire velit, non potest non actum talis speciei elicere: quo modo voluntas viatoris licet non sit occupata in jugi exercitio amandi beatitudinem in communi, si tamen circa illam versari velit, non potest non amare, ideoque est necessitata quoad specificationem.

Altera est necessitas exercitii, quâ voluntas arcetur, ut ne quidem actum possit suspendere, vel ab eo desistere. Beatorum voluntatem quoad specificationem necessitari ad amandum DEUM facillè consentiunt Theologi: quæ enim umbra mali posset apparere in clarâ visione Summi & infiniti Boni, ut voluntatem Beati ab amore transferret in odium? Restat igitur sola quaestio de libertate exercitii, ubi Scotistæ libertati, Thomistæ ex opposito favent favorabili & felicissimæ necessitati amandi DEUM.

CONCLUSIO. *Beati sunt necessitati ad amandum D & U M etiam necessitate exercitii.*

Ratio est, sublatâ potentia suspendendi exercitium amoris, inducitur necessitas exercitii; sed per clarâ DEI visionem aufertur potentia suspendendi exercitium amoris: ergò per illam inducitur necessitas exercitii. Minor probatur. Potentia suspendendi vel omittendi actum amoris fundatur essentialiter in indifferenti propositione, quâ & ipsum exercitium amandi sub aliqua ratione molesti, ejusque intermissio sub aliqua ratione optabilis representatur: sed est impossibile, ut clara DEI visio, quâ Beatus suam summam, æternamque beatitudinem in hoc ipso exercitio consistere perspicuè videt & judicat, tali indifferenti propositione exercitium DEUM amandi sub ratione molesti erroneè representet: Cum enim ad fontem vitæ devenimus, erit nobis delectabiliter impressa sitis simul & satietas; sed longè aberit à siti necessitas, longè à satietate fastidium, quia sitientes saturabimur, & saturi sciemus. Teste D. Gregorio in moral. Ergò est impossibile, ut Beatus habeat potentiam suspendendi actum & exercitium amoris.

Confirm. Quando totaliter expletur & adequatur potentia ab objecto, tunc non manet in illâ facultas resistendi, aut ad aliquid divertendi: In eo quippe liberi agentis operatio à necessarii agentis operandi modo discernitur, quòd istius vis & potentia operandi ita adequatur ab objecto proposito, ut non sit in manu ipsius, illud respicere, aut in oppositum divertere, dum e contra liberi agentis facultas non ita adequatur & subigitur ab objecto proposito: sed ab essentia Divina clarè visa totaliter expletur potentia Beati: nam objectum voluntatis adequatum est bonum. DEUS autem clarè visus est omne bonum, & ut sic cognitum, unde dictum Exod. 33. Ego ostendam tibi omne bonum. Ergò.

✻ (o) ✻

Objicies primò authoritatem D. Thomæ, infra q. 10. a. 2. in c. dicentis, quòd voluntas quantum ad exercitium à nullo objecto necessitate movetur.

Respond. Sermonem S. D. esse de objecto creato vel increato, tantum abstractivè, non autem intuitivè cognitò, uti colligitur ex adjuncta ratione: *Quia, inquit, cogitationem à tali objecto avertere possumus, quòd Beati tamen non possunt.*

Objicies secundò. Posset Beato imponi præceptum desistendi ab amore; ergò tunc Beatus posset liberè cessare ab amore, quia materia præcepti debet esse libera.

Dico. Adversariis incumbere probationem possibilitatis istius præcepti, hoc ipso quippe quòd negatur libertas actus, etiam negatur illius contentibilitas sub præcepto: unde hæc possibilitas ad probandam libertatem non rectè assumitur. Ratio ulterior, cur tale præceptum sit impossibile, est primò; quia implicat à DEO prohiberi & effici moraliter objectivè malum, quòd per essentiam est supernaturaliter & moraliter bonum, ac honestum, sed amor beatitudinis DEI super omnia est per essentiam supernaturalis & honestus, ergò. *Secundò*, quia sequeretur, quòd quis posset amando DEUM peccare, quòd non modò absurdum, sed & ridiculum est, nempe averti à DEO, dum in ipsum efficaciter ut in ultimum finem convertitur; habere contemptui, cum super omnia appetat; ostendere dum diligit.

Objicies tertio. Idem specie est actus charitatis in viâ, qui est in patria; ergò sicut illud non inducit necessitatem, ita nec iste.

Respondetur primò. Inde nimis probari, quia probatur, quòd amor patriæ etiam debet esse liber quoad specificationem, cum tali modo charitas viatorum sit libera. Respondetur secundò ad 3. nego consequent, quia libertas & necessitas non pertinent ad speciem actus.

Objicies quarto. Diversas applicationes non causat diversitatem objecti, sed fides & visio tantum sunt diversæ applicationes ejusdem objecti, nempe DEI ut Summi Boni; ergò non causant diversitatem objecti: ergò sicuti DEUS liberè est volitus & amatus in viâ, sic etiam erit liberè amatus in patria.

Respondeo distinguendo majorem. Diversitas applicationis non causat diversitatem objecti, in agente habente eundem modum operandi, concedo; in agente habente duplicem modum operandi, liberum & necessarium, nego: tunc enim diversa applicatio objecti facit, quòd objectum, antea cum indifferentiâ representatum, non amplius cum indifferentiâ iudicii representetur, adeoque actum liberum terminare non possit.

Objic. quinto. Amor Christi D. quamvis regulatus scientiâ visionis, fuit liber quoad exercitium, quia fuit meritorius; ergò etiam amor beatorum potest esse liber quoad exercitium.

Respon-